

Kartta-aineistot vapaaseen käyttöön – syntyykö innovaatioita?

MAANMITTAUSLAITOKSEN maastotietojen avaaminen toukokuun alussa on herättänyt runsaasti positiivista hyrinää niin mediassa kuin alan toimijoidenkin keskuudessa. Maanmittauslaitos on perustellut tietojen avaamista mm. toiveella siitä, että uusien sovellusten ja innovaatioiden syntymistä pystyttäisiin näin vauhdittamaan. Syyt aineistojen avaamiseksi ovat varmasti moninaiset, mutta on mielenkiintoista nähdä, tapahtuuko innovaatorintamalla lähiaikoina jotain merkittävää. Keksiikö joku kartta-aineistojen Angry Birdsin?

Uutinen on synnyttänyt ajatustenvaihtoa mm. geokätköilijöiden (geocache.fi) keskustelupalstoilla. Palstan kirjoituksissa uskotaan ainakin siihen, että kaupallisten toimijoiden täytyy nyt laskea hintojaan – kahdestakin syystä. Ensinnäkin kaupallisia tuotteita valmistavien toimijoiden kustannukset alenevat, kun perusraaka-aineesta ei tarvitse enää maksaa. Toisaalta ilmaisten palvelujen lisääntyessä on kaupallisten karttojen tuottajien tingittävä myös omista marginaaleistaan. Karttaselain ehättikin jo 1. toukokuuta ilmoittamaan, että vuosilisenssin hinta tippuu 49,99 eurosta 39,99 euroon.

Jukka Kempainen pohtii blogikirjoituksessaan (<http://kempainen.blogspot.com/2012/05/mainio-tekijanoikeuden-helpotus.html>) kartta-aineiston tekijänoikeuksia yleisellä tasolla, mutta väläyttää ideaa uusista historiatietoa yhdistävistä sovelluksista. Miten olisi eri aikakausien karttatasojen yhdistäminen? Kempainen mainitsee esim. Helsingin historiallisten karttatasojen yhdistämisen nykyisiin karttapohjiin. Blogissa esitettyä perusajattusta jatkaakseni paikkatietona voisi siis olla jonkin tietyn paikan – esim. kadunkulman tai puiston – historia, linkitettyinä kuvilla, videoilla ja äänellä muista tietolähteistä. Harrastuspuolelle liittyvää uudenlaista toimeliaisuutta tuntuisikin olevan varsin helppoa ennustaa. Tälläkin toiminnalla on oma merkityksensä, vaikka uusia työpaikkoja ei joka käänteessä syntyisikään.

Maailmankarttaa talkootyönä tekevässä karttojen wikipediassa – OSM:ssa (http://wiki.openstreetmap.org/wiki/Main_Page) – on ollut täysi tohina päällä jo toista kuukautta. Suomenkielisellä keskustelufoorumilla on keskitytty teknisten kysymysten ratkaisemiseen sen suhteen, miten MML:n aineistoa voitaisiin liittää OSM:n aineistoon. Tietoteknisiä ongelmia on identifioitu, mutta niitä on myös jo ratkaistu. Uusia innovatiivisia käyttötapoja ei tämänkään palvelun keskusteluista vielä löytynyt, mutta OSM:n perusidea on silti mielenkiintoinen. Tavoitteena on

tuottaa kartta-aineistoa, jota kuka tahansa voi käyttää luovalla, tuottavalla ja odottamattomalla tavalla.

Pikaisella etsimisellä ei ideoita kovin kummoisista uusista innovaatioista tuntunut siis löytyvän. Tätä kirjoitettaessa on itse asiakin tietysti vielä kovin tuore. Todennäköistä myös on, että käyttökelpoisten ideoiden keksijät eivät mene niistä ensimmäiseksi huutelemaan netin keskustelupalstoille. Niiltä odottaisi kuitenkin löytyvän uusia raikkaita ajatuksia ja tarpeiden kuvauksia, mutta tällä kertaa oli vetävän kohtalona vielä vesiperä. Muutaman vuoden kuluttua kuitenkin näemme jo varsin hyvin, onko innovaatioiksi luokiteltavia uusia tuotteita, prosesseja tai markkinoi(nt)ta syntynyt. Ehkäpä asian suurin vaikuttavuus syntyykin lopulta siten, että tällaiset avaukset ovat omiaan keskittämään huomion uusien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamiseen. Merkittävin vaikutus voikin lopulta olla uuden innovaatiotyön kaikinlaisilla tuloksilla, jonka aineistojen ilmaisuus on alun perin sysännyt liikkeelle.

Innovaatioiden peräänkuuluttaminen johtaa ajatukset helposti myös alan koulutukseen. Tarjoako nykyinen maanmittausalan koulutus riittävästi innovaatiotoimintaan ja yrittäjyyteen liittyvää sisältöä? Maankäyttötieteiden laitokselta löytyy yksi, joka toinen vuosi järjestettävä yrittäjyyteen valmentava kurssi. Ammattikorkeakoulujen puolella tarjonta on käsittääkseni monipuolisempaa ja yrittäjyysasiat ovat muutenkin enemmän agendalla. Aallostakin kursseja ja laajempia kokonaisuuksia halukkaille toki löytyy, mutta kyse ei loppujen ole kurssitarjonnasta. Kyse on pikemminkin arkiagendasta. Ovatko yrittäjyyteen liittyvät ajattelutavat, mallit ja mahdollisuudet riittävästi esillä? Onko yrittäjyyteen liittyviä piikiviä riittävästi opintopolun varrella siten, että yrittäjyyteen liittyviä kipinöitä syntyisi, ja syttyisi oikein kunnan roihuun?

Lopuksi palaan vielä tämän kirjoituksen varsinaiseen aiheeseen. Toistaiseksi tietojen avaaminen näyttää edenneen ilman kummempia vastoinkäymisiä. Maanmittauslaitoksen perustaman, tietojen avaamista seuraavan blogin (<http://maastotiedotauki.blogspot.com/>) perusteella vaikuttaa siltä, että projektin taustatyöt on tehty hyvin. Joiltain osin on oltu hiukan myöhässä tavoiteaikataulusta, mutta tämä vaikuttaa minimaalisesta vastoinkäymiseltä verrattuna siihen, miten julkishallinnon ICT-projektit usein etenevät – vaikeuksien kautta hankkeen hautaamiseen. Anonyymiksi jättäytyvä Jukka Kempaisen blogin kommentoija kirjoittaakin: "Suomen korkea taso maanmittauksen tieteessä ja käytännöissä saanee tässä kilpensä entistä kirkkaammaksi?" Tällä tietoa toteamukseen on täysi syy yhtyä.

ARI LAITALA
ari.laitala@maankaytto.fi